

Серуендеу картотекасы

Қараша
(Ересек топ)

Карточка 1

Ауа-райын бақылау

Міндеті: маусымдық өзгерістер туралы түсінік қалыптастыру.

Бақылау барысы

Сұр күн түннен қысқа,

Су өзенде суық.

Жиі жаңбыр жерді қайрайды,

Жел сымдарда ысқырады.

Жапырақтары шалшықтарға түседі,

Нанды закромаға алып тастады.

Қысқы суық келгенге дейін

Үйлер оқшауланған.

Қараша-күздің соңғы айы. Ағаштардың жапырақтары ұшып кетті, шөптер қоңырға айналды, салбырап кетті, аспан әрдайым қорғасын бұлттарымен жабылған. Қармен жиі суық, ұзақ жаңбыр жауады.

Қараша айының соңында түнде аязды, ал қараңғы аспан жұлдызды допқа ұқсайды. Шалшықтардағы жас мұз қатты сықырлайды, жер қатып қалады, желде ағаш бұтақтары шырылдайды. Қараша айы мұз жолдарында ойнайды. Бұл уақыт "қыс алдындағы" деп аталады.

Еңбек қызметі: Құс қоректендіргіштерін ілу.

Міндеті: құстарға қамқорлық жасауға деген ұмтылысты тәрбиелеу.

Қимылды ойын:

"Біз көңілді жігіттерміз"

Міндеті: балаларды сигнал бойынша әрекет етуге үйрету, алаңның бір жағынан екінші жағына тез жүгіріп, айналып өту.

Шарты:

Балалар алаңның бір жағында сызықтың артында тұр. Екінші сызық қарама-қарсы жақта да сызылады. Сайттың ортасында тұзақ бар. Ойыншылар хормен айтады:

"Біз көңілді жігіттерміз,

Біз жүгіруді және жүгіруді жақсы көреміз,

Бізді қуып жетуге тырысыңыз.

Бір, екі, үш, ұстап ал!»

"Ұстап ал" деген сөзден кейін балалар сайттың екінші жағына жүгіреді, ал тұзақ оларды ұстап алады. Сызықты кесіп өтпес бұрын тұзаққа түсіп үлгерген адам ұсталды деп саналады, бір жағына шығып, бір жүгіруді өткізіп жібереді.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 2

Құстарды бақылау

Міндеті: құстарда табандардың болуы және олардың қызметі туралы түсінікті кеңейту.

Бақылау барысы

Құс, құс, міне саған су,

Міне, менің алақанымдағы үгінділер.

Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

* Құстардың қанша табаны бар?

* Олардың жануарлардың табандарынан айырмашылығы неде?

* Құстардың табандары не үшін қажет?

* Құстардың табандары қалай аяқталады?

* Аяқтарында қанша саусақ бар?

Мен мысықтың, иттің қанша табаны бар екенін білемін. Ал құстардың қанша табаны бар? (Екі.) Табандарының көмегімен құстар секіреді, жүреді, отырады, тамақ алады. Әр түрлі құстар әртүрлі жолмен қозғалады: қарғалар мен көгершіндер жүреді, торғайлар мен титмуздар секіреді. Сіз құстардың алдыңғы жағында төрт саусақ, ал бүйірінде бір саусақ, саусақтарының ұштарында тырнақтар (ұзын, тоқылған) бар екенін байқадыңыз. Құстар ағаш бұтақтарына отырғанда, олар тырнақтарымен жабысады. Тұқымдар, жидектер, шөптер іздегенде, құстар тырнақтарымен жерді тырмалайды немесе шөптің жүзін ұстайды, ал тұмсығымен тістейді.

Еңбек қызметі

Учаскені ұсақ қиыршық тастардан және құрғақ бұтақтардан тазарту.

Міндеті: ұжымда жұмыс істеуге ынталандыру.

Қимылды ойын

"Тышқан қақпаны"

Міндеті: балаларды қолдарымен шеңберге және шеңберден бір-біріне соқтығыспай жүгіруге, сигнал бойынша әрекет етуге үйрету.

Шарты:

Ойыншылар екі тең емес топқа бөлінеді, кішісі шеңбер-тышқан қақпағын құрайды, қалғандары тышқандарды бейнелейді және шеңберден тыс.

Тышқан қақпанын бейнелейтін балалар қол ұстасып, шеңбер бойымен жүреді және сөйлейді:

"Ах, тышқандар қалай шаршады,
олардың құмарлығы ажырасып кетті.

Барлығы кемірді, бәрі жеді,

Барлық жерде шабуыл жасалады.

Алаяқтықтан сақ болыңыз,

Біз сізге жетеміз.

Міне, тышқан қақпандарын қоямыз,

Біз барлық инфекцияларды асырап аламыз!»

Сөздердің соңында балалар тоқтап, қолдарын жоғары көтереді. Тышқандар тышқан қақпанына жүгіріп, екінші жағынан бірден жүгіреді. Тәрбиешінің

сигналы бойынша " шапалақ!"шеңберде тұрған балалар қолдарын төмен түсіріп, еңкейеді-тышқан қақпаны жауып тастайды. Шеңберден қашып үлгермеген тышқандар ұсталды деп саналады, олар шеңберге айналады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

3 Карточка **Тау күлін бақылау**

Міндеті: тау күлі суық мезгілде жануарлар мен құстарға қандай пайда әкелетіні туралы білімді бекіту.

Бақылау барысы

Сонымен, тау күлінің жидектері бірінші аязда ұсталды, олар дәмді және жұмсақ болды. Жануарлар мен құстар тау күлін жақсы көреді. Аю, егер оны жидектер шоғырымен ілінген орманда тапса, икемді ағашты ептілікпен еңкейтіп, оның жемістерінен ләззат алады; тау күлі жидектері мен орман алыптары — бұлан сияқты. Олар ағаштың жоғарғы жағына жетеді, жемістер мен бұтақтарды тәбетпен жейді. Жерге құлаған жидектерді тышқандар, тышқандар, кірпілер, бурундуктар мен тиіндер таңдайды. Қарашаның қыс алдындағы күндерінде бұқалар мен балауыздар отары келеді. Олар тау күлін жауып, оның шырынды тәтті жидектерін жұлып алады. Құстар тез шағып алады, көптеген жидектерді жерге тастайды, содан кейін одан әрі ұшады. Тау күлі көптеген құстарды аштықтан құтқарады.

Қазірдің өзінде қран айқайлады,

БАҚ әлдеқашан қираған,

Ал тау күлінің жарқын шоғырлары

Бәрі де, ілулі, жанып тұр.

Еңбек қызметі

Учаскеде қиыршық тастарды жинау.

Міндеті: сайттағы тазалықты байқау қабілетін қалыптастыру.

Қимылды ойын

"Карусель"

Міндеті: балаларды мәтінге сәйкес шеңбер бойымен жылдамдықпен және баяулаумен жүруге және жүгіруге үйрету.

Шарты:

Балалар сымды ұстап, оң қолымен шеңбер құрып, алдымен баяу, содан кейін тезірек шеңбер бойымен жүріп, жүгіруге көшеді. Қозғалыстар мәтінмен айтылатын мәтінге сәйкес орындалады:

"Әрең, әрең, әрең, әрең,

карусельдер бұрылды,

содан кейін шеңбер, шеңбер,

барлығы жүгіру, жүгіру, жүгіру!»

балалар 2-3 айналымнан өткеннен кейін мұғалім оларды тоқтатып, қозғалыс бағытының өзгеруіне сигнал береді. Ойыншылар шеңберге бұрылып, сымды екінші қолымен ұстап, жаяу және жүгіруді жалғастырады. Содан кейін мұғалім балалармен бірге айтады;

"Тыныш, тыныш, асықпаңыз!

Карусельді тоқтатыңыз!

Бір-екі, бір-екі,

Міне, ойын аяқталды!»

Карусельдің қозғалысы біртіндеп баяулайды. "Міне, ойын аяқталды!" балалар тоқтап, сымды жерге қойып, бүкіл алаңға тарайды.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 4

Жүргізушінің жұмысын бақылау

Міндеті: балалардың жүргізушінің жұмысы туралы түсінігін қалыптастыру.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

* Олар қандай машиналар?

* Сіз қалай ойладыңыз?

* Көлікте не бар? (Фаралар, дөңгелектер, кабина, дене.)

* Фаралар не үшін қажет?

Еңбек қызметі

Учаскеде қиыршық тастарды жинау.

Міндеті: ұжымдық тапсырмаларды орындау қабілетін қалыптастыру, мұғалімнің көмегімен жұмысты бөлу туралы келіссөздер жүргізу.

Қимылды ойын

"Қашу тұзақтары"

Міндеті: балаларды алаңның бір жағынан екінші жағына жүгіруге үйрету.

Шарты:

Балалар алаңның бір жағында сызықтың артында тұр. Екінші жағында да сызық сызылған. Бүйірінде тұзақ бар. Тәрбиешінің сөзіне: "бір, екі, үш-жүгір!" - балалар алаңның арғы жағына жүгіреді, ал тұзақ оларды ұстап алады. 2-3 жүгіруден кейін тұзақ ұсталмаған ең епті және жылдам балалардың арасынан таңдалады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 5

Шыршаны бақылау

Міндеті: балалардың таныс ағаштарды бір-екі белгі бойынша табу қабілетін бекіту.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға жұмбақ жасайды.

Бұл қандай қыз?

Тігінші де, қолөнерші де емес.

Ол өзі ештеңе тігпейді,

Ал инелерде жыл бойы.

(Ель.)

Шырша пирамидаға ұқсайды, оның бұтақтары жоғарғы жағында қысқа, төмен қарай ұзын, қысқа жасыл инелермен жабылған. Ол қыста және жазда жасыл. Сондай-ақ, шырша иісі бар.

Еңбек қызметі

Шелектерге ұсақ қоқыстарды (бұтақтар, қиыршық тастар) жинау.

Міндеті: бірлесіп жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру.

Қимылды ойын

"Крестьян және Шортан"

Міндеті: балаларды бос жүруге және жүгіруге үйрету, сигнал бойынша қиыршық тастардың артына жасырынып, еңкейіп отыру.

Шарты:

Бір баланы шортан таңдайды, қалғандары екі топқа бөлінеді. Олардың бірі шеңбер құрайды – қиыршық тастар, екіншісі-шеңбер ішінде жүзетін крестьяндар. Шортан шеңбердің сыртында орналасқан. Тәрбиешінің белгісі бойынша-шортан - ол крестьян тұқы аулауға тырысып, шеңберге тез жүгіреді. Крестьяндар ойыншылардың артынан орын алуға және қиыршық тастарға отыруға асығады. Ұсталған крестьяндар шеңберден шығып, есептеледі. Ойын басқа шортанмен қайталанады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 6

Пошташының жұмысын бақылау

Міндеті: Табиғаттағы маусымдық өзгерістер туралы нақты түсініктерді бекіту.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға жұмбақ жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады.

Адам барлық жерде жүреді

Белдікте қалың сөмке бар.

(Пошташы.)

- Мұндай мамандық не үшін қажет?

- * Оның сөмкесі қандай?

- * Онда не жатыр?

Еңбек қызметі

Учаскедегі қоқыстарды белгілі бір жерге жинау.

Міндеті: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, ортақ күш-жігермен істі орындауға қол жеткізу.

Қимылды ойын

"Айлакер түлкі"

Міндеті: балаларды бір-біріне соқтығыспай жүгіруге, сигнал бойынша әрекет етуге, сайтта шарлауға үйрету.

Шарты:

Ойыншылар бір-бірінен бір қадам қашықтықта шеңбер бойымен тұрады. Тәрбиеші барлығының көзін жұмуын сұраңыз. Балалар көздерін жұмады, ал мұғалім шеңберді айналып өтеді-балалардың артында және айлакер түлкі болатын балалардың біріне қол тигізеді. Содан кейін мұғалім көзін ашып, түлкінің кім екенін мұқият қарауды ұсынады-ол өзін бірдеңе бере ме, жоқ па. Ойыншылар үш рет кішкене аралықпен сұрайды – алдымен тыныш, содан кейін қаттырақ: "Айлакер түлкі, сен қайдасың?" бұл ретте барлығы бір-біріне қарайды.

Барлық ойыншылар, соның ішінде Түлкі үшінші рет қашан айтады-Айлакер түлкі сен қайдасың? Айлакер түлкі шеңбердің ортасына секіріп, қолын жоғары көтеріп: "Мен осындамын!" барлық ойыншылар алаңға жүгіреді, ал түлкі оларды ұстап алады. Ұсталғандар бір жаққа кетеді. Ойын қайталанады. Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

7 Карточка

Тазалаушының жұмысын бақылау

Міндеті: сөздік қорын байыту арқылы сөйлеуді дамыту.

Бақылау барысы

Қыркүйек барлық жолдарды жауып тастады

Жапырақтары әдеттегідей сары.

Және жұқа торлар

Мен сымдар сияқты іліп қойдым.

Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

* Көшеде жылдың қай мезгілі?

* Сіз оны қандай белгілермен анықтадыңыз?

Жолдар мен тазартуларда қанша жапырақ бар екенін қараңыз. Бұл жапырақтарды кім алып тастайды? Тазалағыш немен жұмыс істейді? Оның жұмысы кімге керек?

Еңбек қызметі

Учаскеден белгілі бір жерге қоқыс жинау.

Міндеті: белгілі бір жерге қоқыс жинау қабілетін қалыптастыру.

Қимылды ойын

"Үйсіз қоян"

Міндеті: балаларды үйді басып алуға тырысып, тез жүгіруге үйрету.

Шарты:

Аңшы мен үйсіз қоян таңдалады. Қалған қояндар өздеріне шеңбер салып, әрқайсысы өздеріне тұрады. Үйсіз қоян аңшыдан қашып кетеді, ол кез-келген шеңберге жүгіріп, аңшыдан қашып құтыла алады, содан кейін үйірмеде тұрған қоян қазір қашып кетуі керек, өйткені ол қазір үйсіз қоян және аңшы оны ұстап алады. Аңшы Қоянды ұрғаннан кейін, ол өзі қоянға айналады, ал бұрынғы қоян аңшы болады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 8

Қырықты бақылау

Міндеті: күздің аяғында құстардың өмірі туралы білімді кеңейту.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға жұмбақ жасайды, оның сұрақтарына жауап беруді ұсынады

Бела қар сияқты,

Қара қоңыз сияқты,

Жын сияқты айналады,

Мен бұрылдым-және орманға.

(Қырық.)

* Неліктен сиқыршылар, қарғалар сияқты құстар қоректендіргішке ұшпайды?

* Олар қазір немен қоректенеді?

* Осы күзде құстарға көмек қажет пе?

• Мына суретке қараңыз. Оған қырық боялған ба?

* Оның сыртқы түрін сипаттаңыз.

* Сиқырдың денесі мен басы немен жабылған?

* Қырықтың бір жерден екінші жерге ұшуына не көмектеседі?

* Оның қанша аяғы бар?

• Ол орманда не жейді?

* Неліктен олар қырық туралы айтады, ол үнемі жарылып кетеді?

Еңбек қызметі

Учаскеден белгілі бір жерге қоқыс жинау.

Міндеті: балаларды тырмамен және сыпырғышпен жұмыс істеуге үйрету, олардың жұмысының нәтижесін көру.

Қимылды ойын

"Фигура жаса"

Міндеті: балаларды залда, учаскеде шашыраңқы жүгіруге үйрету.

Шарты:

Тәрбиешінің белгісі бойынша барлық балалар залға жүгіреді. Келесі сигналда (дабылға соққы) барлық ойыншылар команда ұстап алған жерде тоқтап, қандай да бір позаны қабылдайды. Мұғалім фигуралары қызықты, ең сәтті болғандарды атап өтеді.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 9

Қырықты бақылау

Міндеті: балабақша учаскесіне келетін құстар туралы түсінікті кеңейту.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға жұмбақ жасайды.

Фиджет түрлі-түсті,

Ұзын құйрықты құс,

Сөйлейтін құс,

Ең әңгімешіл.

(Қырық.)

Қырықтың қалай көрінетініне назар аударыңыз. Оның басында көздері бар, тұмсығы өткір және ұзын. Сұрақтарға жауап беру.

* Жылдың қай мезгілі?

* Балабақша учаскесіне қандай құстар келеді?

* Басындағы қауырсын қандай түсті? Кеуде мен Арқаның түсі қандай? Ал қанаттар мен құйрық қандай түсті?

Балалар! Оларға жақындамайық, олар өте ұялшақ, қорқып, ұшып кетуі мүмкін. Олардың жер бетінде қалай қозғалатынын қараңыз. Олар не іздейді деп ойлайсыз? Сіз әлі қандай ерекшеліктерді байқадыңыз? Олар ұшып бара жатқанда ауада қанаттарын қағып жатқанын көрсетіңіз.

Еңбек қызметі

Құлаған жапырақтарды жинау бойынша ұжымдық жұмыс.

Міндеті: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу.

Қимылды ойын

"Бұрыштар"

Міндеті: балаларды бір жерден екінші жерге тез жүгіруге үйрету, жүргізуші байқамай.

Шарты:

Балалар ағаштардың жанында немесе жерге сызылған шеңберлерде болады. Ойнайтындардың бірі ортасында қалған, біреуге жақындап, сөйле, тышқан, тышқан маған бұрышыңды сат". Ол бас тартады. Жүргізуші сол сөздермен екіншісіне барады. Осы уақытта қалған балалар орындарын ауыстырады, ал ортасында жүргізуші жүгірушілердің бірінің орнын алуға тырысады. Егер ол сәтті болса, қалған бұрышы ортасына айналады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 10

Тау күлін бақылау

Міндеті: тау күлінің сипаттамалық ерекшеліктерімен таныстыру, оған сәйкес оны басқа ағаштардан ажыратуға болады.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға жұмбақ жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады.

Көктемде жасыл түсті,

Жазда ол күйіп кетті,

Күзде киген

Қызыл маржандар.

(Тау күлі.)

* Сіз тау күлінің қандай бөліктерін білесіз? Оларды көрсетіп, атаңыз.

* Жапырақтары қандай пішінде?

• Олар қандай түсті?

* Бұтақта қалай өседі?

* Жидектер тек сұлулық үшін немесе басқа нәрсе үшін қажет пе?

• Олардың дәмі қандай?

* Олар қандай түстер мен пішіндер?

Еңбек қызметі

Учаскедегі жапырақтарды жинау.

Міндеті: сайтты жапырақтардан тазарту бойынша бірлескен әрекеттерді орындауға үйретуді жалғастыру.

Қимылды ойын

"Ойын басқарушы"

Міндеті: балаларды оңға, солға қол ұстасып шеңбер бойымен жүруге үйрету.

Шарты:

Жүргізуші таңдалады, ол балалар құрған шеңбердің ортасына түседі. Қол ұстасып, Балалар шеңбер бойымен жүріп, айтады:

"Бірінен соң бірі тегіс шеңбер

біз бірте-бірте жүреміз.

Бір орында тұрыңыз, бірге бірге тұрыңыз

Осылай жасайық..."

Балалар тоқтайды, қолдарын төмен түсіреді, ал затейник қандай да бір қозғалысты көрсетеді және бәрі оны қайталауы керек. Ойын басқа затейникпен қайталанады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 11

Күзгі жаңбырды бақылау

Міндеті: Табиғаттағы маусымдық өзгерістер туралы түсінік қалыптастыру (аспан бұлтпен жабылған, бұлтты болды, күзгі жаңбыр жауды).

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға жұмбақ жасайды.

Жол жоқ және жол жоқ

Ең ұзын аяқты жүреді.

Бұлттарда ол қараңғыда жасырылады,

Тек жердегі аяқтар.

(Жаңбыр.)

Күзгі жаңбыр жазға мүлдем ұқсамайды. Күзгі жаңбыр жауады. Жерге кішкене тамшылар түсе бастағанда, бір-екі, үш күн болады... Көбінесе тоқтаусыз. Содан кейін ол өте скучно болады. Аяқтың астында лай, аспан қорғасын, суық, жалықтыратын жаңбыр жауады. Күз ақыры өтіп, қыс келетіні жақсы. Адамдар жаңбырда шапан мен етік киіп жүреді. Бр!.. Батпақты! Тіпті құстар да жасырынып, қауырсындарын сулағысы келмейді. Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

* Жаңбыр қашан жауады, ұзаққа созылады?

* Ол қандай көңіл-күй тудырады?

* Табиғат жаңбырға қалай жауап береді?

* Шалшықтар дегеніміз не?

* Бұлттар мен аспан қандай көрінеді?

Еңбек қызметі

Учаскедегі құлаған жапырақтарды жинау.

Міндеті: еңбекқорлыққа, еңбек етуге деген ұмтылысқа тәрбиелеу.

Қимылды ойын

"Қаздар-аққулар"

Міндеті: балаларды алаңның бір жағынан екінші жағына дақ түсірмеу үшін жүгіруге үйрету.

Шарты:

Залдың бір шетінде қаздар орналасқан үй, залдың қарама-қарсы жағында қойшы тұр. Үйдің бүйірінде Қасқыр тұратын үй, қалған жер шалғын. Балалар Қасқыр, қойшы рөліне таңдалады, қалған балалар қаздарды бейнелейді. Шопан қаздарды шалғынға шығарады, олар жайылып, ұшады.

Шопан: Қаздар, қаздар!

Қаздар: тоқтап, хормен жауап береді: га-га-га.

Шопан: сіз жегіңіз келеді!

Қаздар: иә, иә, иә!

Қойшы: сондықтан үйге ұшыңыз.

Қаздар: біз мүмкін емеспіз, тау астындағы сұр қасқыр бізді үйге кіргізбейді, тістері бізді жегісі келеді.

Шопан: қалағаныңызша ұшыңыз тек қанаттарыңызды қорғаңыз!

Қаздар қанаттарын жайып, шалғын арқылы үйге ұшады, ал қасқыр ұядан жүгіріп шығып, қаздарды ұстауға тырысады. Содан кейін 2-3 жүгіруден кейін жаңа қойшы мен қасқыр таңдалады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 12

Күзгі жапырақтарды бақылау

Міндеті: алтын күздің түрлі түстерімен таныстыру.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға жұмбақтар жасайды.

Табиғаттың бәрі мұнды тұлға:

Көкөніс бақшалары қара түсті,

Ормандар жалаңаш.

Құстардың дауысы естіледі,

Аю ұйықтап қалды.

Бір айда бізге не келді?

(Қазан.)

Отырады-жасыл,

Құлайды-сарыға айналады,

Жатыр-қара.

Бұл қашан болады?

(Күзде.)

Жапырақтары сарыға айналады, өйткені күзде оларда үлкен өзгерістер

болады. Жазда жасыл жапырақтарда арнайы зат бар-хлорофилл, ол

жапыраққа жасыл түс береді. Жапырақ құлаған кезде бұл зат ыдырайды.

Бірақ жапырақ жасушаларында басқа бояғыш заттар бар-сары. Тек жазда

жабайы жасыл оларды тұншықтырады, ал жасыл заттар жойылған кезде олар

жарқырайды. Жапырақтары сарыға айналады. Тіпті сарғайып қана қоймай,

қызыл түске айналады, өйткені тағы бір бояғыш зат қосылады. Мұның бәрі

күзде табиғатта болады. Сондықтан жапырақтары түсін өзгертеді.

Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

* Неліктен жапырақтар сарыға айналады?

• Олар тағы қандай түсті болуы мүмкін?

* Оларға не болды және неге?

Еңбек қызметі

Құлаған жапырақтарды тырмалау.

Міндеті: бірлесіп жұмыс істеуге үйрету.

Қимылды ойын

"Тұзақтар"

Міндеті: балаларды бір-біріне соқтығыспай шашыраңқы жүгіруге үйрету, сигнал бойынша тез әрекет ету.

Шарты:

Балалар шеңберге салынған, әрқайсысында белбеудің артына салынған түрлі-

түсті лента бар. Шеңбердің ортасында тұзақ бар. Тәрбиешінің сигналы

бойынша: "бір, екі, үш-ұстап ал!" балалар алаңға жүгіреді. Тұзақ лентаны

созуға тырысады. Сигнал бойынша: "бір, екі, үш шеңберге тез жүгіріңіз -

барлық балалар шеңберге салынған". Ұсталғандарды санағаннан кейін ойын

қайталанады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 13

Күзгі орманға серуендеу

Міндеті: күз айлары (қыркүйек, қазан, қараша), маусымдық өзгерістер туралы білімді қалыптастыру.

Бақылау барысы

Күз естілмейді,

Ол қақпада тыныш тұрады,

Бақшада шие жапырағы бар

Ол жолға түседі.

Бұл бірінші белгі,

Жаз бізден не кетеді.

Ал екіншісі-таңқурай бұтасы

Ақ тордың жіптерінде.

Күн сәл қысқарады,

Бұлттар қараңғыланады,

Көлеңке оларды жауып тұрғандай,

Бұлтты болады өзен —

Үшінші дұрыс белгі.

Күз жақын жерде жүреді.

Таңертең шалғындарда

Ақ тұман,

Содан кейін күте тұрыңыз күтпеңіз —

Жаңбыр жауады

Пердемен просинь тартылған.

Бұл күз келді дегенді білдіреді.

Мұғалім балаларға жұмбақтар жасайды, сұрақтарға жауап беруді ұсынады.

Пан ұшып кетті,

Суға құлады,

Өзі батып кетпейді

Ал су бұлтты емес.

(Парақ.)

Жол жоқ және жол жоқ

Ең ұзын аяқты жүреді.

Бұлттарда ол қараңғыда жасырылады,

Тек жердегі аяқтар.

(Жаңбыр.)

Қанатсыз ұшады және ән айтады,

Өтіп бара жатқан адамдарға тиеді.

Бір өтуге мүмкіндік бермейді,

Ол басқаларды қуып жібереді.

(Жел.)

* Күз қалай аталады?

• Ерте күз қалай аталады?

- Күздің ортасы қалай аталады?
- Кеш күз қалай аталады?
- * Күздің қандай белгілерін білесіз?
- * Табиғатта қандай өзгерістер болды?

Еңбек қызметі:

Күзгі жапырақтарды жинау.

Міндеті: қиялды дамыту.

Қимылды ойын

"Батпырауық пен тауық"

Міндеті: балаларды іліністі бұзбай, бір-бірін мықтап ұстап, бағанда қозғалуға үйрету.

Шарты:

Ойынға 8-10 бала қатысады, ойыншылардың бірін батпырауық, екіншісін тауық таңдайды. Қалған балалар-балапандар, олар тауықтың артында баған түзеді. Барлығы бір-біріне жабысады. Бүйірінде батпырауық ұясы. Сигнал бойынша ол ұядан ұшып шығады және бағанда соңғы тұрған тауықты ұстауға тырысады. Тауық қолын екі жаққа созып, батпырауықтың тауықты ұстап алуына жол бермейді. Барлық тауықтар батпырауықтың қозғалысын бақылайды және тауықтың артынан тез қозғалады. Ұсталған тауық батпырауықтың ұясына барады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 14

Мысықты бақылау

Міндеті: мысықтың өзіне тән ерекшеліктері туралы түсінікті бекіту.

Бақылау барысы

Өткір құлақтар,

Жастықтың аяқтарында.

Қылшық тәрізді мұрт,

Арқа доғасы.

Күндіз ұйықтайды, күнде жатыр,

Түнде серуендейді, аң аулайды.

Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

* Мысық қайда тұрады?

* Оған кім қамқорлық жасайды?

* Мысық қалай көрінеді, оның әдеттері қандай?

* Не жейді?

Мысық адамның жанында тұрады. Ол оған қамқорлық жасайды. Мысық үлкен және пушистый. Оның басында құлақтары, қараңғыда жарқыраған үлкен көздері, ұзын мұрттары бар. Оның төрт жұмсақ табаны бар. Сондықтан ол өте тыныш жүре алады және естілмейді. Мысық өткір тырнақтардың көмегімен қоршаулар мен ағаштарға өрмелеуді біледі. Сондай-ақ, мысықтың ұзын, әдемі құйрығы бар. Ол сүтті жақсы көреді, балық пен ет жейді.

Еңбек қызметі

Жолдарды сыпыру, қоқыс жинау.

Міндеті: еңбекқорлыққа тәрбиелеу.

Қимылды ойын

"Қарсы жүгіру"

Міндеті: балаларды алаңның бір жағынан екінші жағына жылдам қарқынмен жүгіруге үйрету.

Шарты:

Ойыншылардың саны бірдей балалардың екі тобы алаңның қарама-қарсы жағында кейін қатарға тұрады. (балалар арасындағы қашықтық кем дегенде 1 метр). Балалардың әр тобының қолында көк, сары түсті ленталар бар. Тәрбиешінің сигналы бойынша: "Көк!" - көк ленталары бар балалар қарама-қарсы жаққа жүгіреді, қарама-қарсы алақандарын алға созып, жүгірушілердің қолдарымен оларға қол тигізуін күтеді. Қол тигізген адам екінші жағына жүгіріп, бұрылып, қолын жоғары көтереді.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 15

Күзде қайың мен тау күлін бақылау

Міндеті: ағаштардың сыртқы түріне салыстырмалы талдау жүргізу қабілетін қалыптастыру (ұқсастықтар мен айырмашылықтар).

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

- * Сізге қандай ағаштар таныс?
- * Сіз қайыңның қандай сипаттамаларын білесіз?
- * Сіз тау күлінің қандай сипаттамаларын білесіз?
- * Бұл ағаштардың ортақ тұстары қандай?
- * Олардың өсуі үшін қандай жағдайлар қажет?

Еңбек қызметі

Учаскеде жапырақтарды жинау.

Міндеті: бірлескен еңбек әрекеттерін үйрету, бір-біріне көмектесу.

Қимылды ойын

"Бос орын"

Міндеті: балаларды қарама-қарсы бағытта жылдам жүгіруге үйрету.

Шарты:

Ойыншылар қолдарын белбеуіне қойып, айналады-терезелер шығады.

Жүргізуші таңдалады. Ол шеңберден шығып сөйлейді:

"Мен үйдің айналасында жүремін,
мен терезелерге қараймын,
мен біреуіне келемін,
мен ақырын түртемін".

Сөздерден кейін мен түртемін, жүргізуші тоқтайды, терезеге қарап: тук, тук, тук дейді. Алда тұрған адам: "кім келді?"жүргізуші өз атын атайды. Шеңберде тұрған адам: "неге келді?"жүргізуші жауап береді:" біз дистрибьюторларға жүгіреміз " – және екеуі де ойыншылардың айналасында әр түрлі бағытта жүгіреді. Шеңберде бос орын бар. Кім оған бірінші жүгірсе, сол шеңберде қалады, кеш жүргізуші болады және ойын жалғасады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 16

Маусымдық құбылысты бақылау

Мақсаты: су күйлерінің бірі ретінде Аяз туралы түсінік қалыптастыру.

Бақылау барысы

Аязға назар аударыңыз. Аяз-бұл су буының тамшылары, тек снежинкалар сияқты қатып қалады. Балалар ағаштар мен бұталардағы аязды мұқият қарап, алақанымен аязмен жабылған бұтаққа тигізсін. Бұтақ пен алақанға не болды?

Аяз қайда кетті?

Қар да, мұз да емес,

Ал күміс ағаштарды алып тастайды.

Ағаштар аязда тұр —

Ақ немесе көк.

Бағаналар көкшіл

Үйшіктердің үстінде тұман бар.

Және бәрі әлемде аязда —

Ақ немесе көк.

Еңбек қызметі:

Қар төсегінің құрылысы.

Міндеті: ересектерге көмек көрсетуге ынталандыру.

Қимылды ойын

"Тұзақтар"

Міндеті: алаңды айналып өтуге үйрету.

Шарты:

Балалар алаңда, тұзақ алаңның ортасында тұр. Сигнал бойынша-бір, екі, үш аулау — барлық балалар аулаудан қашып, алаңға жүгіреді. Ұстаушыға дақ түсірген адам шетке кетеді.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 17

Желді бақылау

Міндеті: желдің бағытын анықтау қабілетін қалыптастыру.

Бақылау барысы

Ағаштардың басына қараңыз. Олар қай жаққа сүйенеді? Жел қайдан соғады? Жалаушаларды бастың үстінен көтеріп, жалаулардағы панельдің қай бағытта желбірейтінін көріңіз.

Балалар желдің бағытын желбіреген кенептер арқылы анықтайды. Балаларды жалаушамен жел бағытында және оған қарсы жүгіруге шақырыңыз.

Еңбек қызметі

Жолдардан жапырақтарды тырмалау.

Міндеті: балабақша учаскесінде тазалық пен тәртіпті сақтауға үйрету.

Қимылды ойын

"Жұптық жүгіру"

Міндеті: балаларды қолдарын ажыратпай, заттарды айналып өтпей, жұппен жүгіруге үйрету.

Шарты:

Балалар бағандарда алаңның бір жағында сызықтың артында жұптасып тұрады. Алаңның екінші жағына сілтемелер саны бойынша заттар (кегельдер, текшелер және т.б.) қойылды. Тәрбиешінің белгісі бойынша балалардың алғашқы жұптары қол ұстасып, заттарға жүгіріп, оларды орап, бағанының соңына оралады. Келесі сигнал бойынша екінші жұптар жүгіреді. Қолын ажыратқан жұп жеңілді деп саналады.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

Карточка 18

Бұталарды бақылау

Міндеті: бұтаның негізгі бөліктері туралы түсінік қалыптастыру.

Бақылау барысы

Балаларды бұтаға апарыңыз, бұл өсімдіктің қайыңнан, шыршадан қалай ерекшеленетінін сұраңыз. Балалардан өсімдіктің діңін көрсетуін сұраңыз. Бұтаның діңі жоқ, тамырдан өсетін бұтақтары бар деген қорытындыға келу. Бұтақтар магистральға қарағанда жұқа. Ағаштың астындағы бұта. Балаларға тау күлінің сұлулығын көрсетіңіз, жидектерді көріңіз.

Тау күлі маған қызыл жидек берді.

Мен тәтті деп ойладым,

Және ол хина сияқты.

Бұл жидек піспеген бе,

Тек айлакер тау күлі әзілдегісі келді.

Еңбек қызметі

Қар күрекпен тырмалау, жолдарды тазалау.

Міндеті: қарды белгілі бір жерге тырмалау арқылы иық пышақтарымен әрекет етуге үйрету.

Қимылды ойын

"Бояулар"

Міндеті: балаларды жүгіруге үйрету, қуып жетпеуге тырысу, бір аяқпен секіру, саусаққа қону жартылай иілген аяқ.

Шарты:

Ойынға қатысушылар үй иесі мен екі сатып алушыны таңдайды. Қалған ойыншылар – бояулар. Әр бояу өзінің түсін ойлап табады және оны иесіне тыныш атайды. Барлық бояулар өз түсін таңдап, иесіне қоңырау шалғанда, ол сатып алушылардың бірін шақырады. Сатып алушы ұрады:

- Тук! Тук!
- Онда кім бар?
- Сатып алушы.
- Неге келді?
- Бояудың артында.
- Қайсысы үшін?
- Көк үшін.

Егер көгілдір бояу болмаса, үй иесі: "көгілдір жолмен жүріңіз, көк етік табыңыз, диарея және артқа әкеліңіз!" егер сатып алушы бояудың түсін болжаса, онда ол бояуды өзіне алады. Екінші сатып алушы келеді, иесімен әңгіме қайталанады. Осылайша олар кезек-кезек келіп, бояуларды бөлшектейді. Көп бояуды жинаған сатып алушы жеңеді. Иесі тапсырманы қиынырақ ойлап табуы мүмкін тапсырма, мысалы: қызыл кілемде бір аяқпен секіру.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

№19 Карточка Торғайларды бақылау

Міндеті: Торғайдың сыртқы түрі мен әдеттері туралы білімді кеңейту; зейін мен байқауға тәрбиелеу.

Бақылау барысы

Мұғалім балаларға сұрақтар қояды.

Барлық торғайлар бір-біріне қалай ұқсайды?

Олардың айырмашылығы неде?

Торғайлар не жейді?

Кейбір торғайлар үлкенірек, басқалары кішірек. Кейбіреулері ашық түсті, басқалары күңгірт, кейбіреулері сасық, батыл, басқалары сақ.

Торғай шұңқырға секіреді және айналады,

Қауырсындар бұралған, құйрығы ашылған.

Еңбек қызметі

Балаларды құм жәшігіне құм жинауға шақырыңыз.

Міндеті: ұжымда еңбекке деген сүйіспеншілікті ояту.

Қимылды ойын

"Кім аз секіреді"

Міндеті: балаларды ұзындыққа секіруге үйрету, қолдарымен қатты серпілу, итеру және екі аяққа қону.

Шарты:

Сайтта 5-6 метр қашықтықта екі сызық белгіленеді. Бірнеше бала бірінші қатарға тұрып, сигнал бойынша екінші қатарға секіреді, оған аз секіру арқылы жетуге тырысады. Аяқтарды сәл жайып, екі аяққа ақырын қоныңыз.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.

№20 Карточка

Жүріс бөлігінің құрылысы

Міндеті: жолдың жүру бөлігі туралы білімді кеңейту.

- Сіздің алдыңызда үлкен қала көшесі тұр. Көшенің ортасында жол өтеді. Жолдың екі жағында жаяу жүргіншілерге арналған арнайы жолдар бар. Жаяу жүргіншілерге арналған жолдар қалай аталады? (тротуарлар) Тротуар – "жаяу жүргіншілерге арналған жол". Тротуарда жүретін адамдар қалай аталады? (жаяу жүргіншілер) (балалар жаяу жүргіншілердің макетіне қояды), міне, адамдар тротуарларға барды.

Көше бойында көпқабатты үйлер, дүкендер, аялдамалар, газет дүңгіршектері және т.б. үйлер алдында ағаштар өсіп, көгалдар мен гүлзарлар сынды. Енді көшеге мұқият қараңыз, оған тағы не жетіспейді? (Көлік жетіспейді). Сіз қандай көлік түрлерін білесіз? (Жүк, жолаушы, жеңіл, арнайы мақсаттағы машиналар)

Жүк көлігіне қандай машиналар жатады? Жолаушы? Жеңіл? Арнайы мақсаттағы машиналарды атаңыз. (Жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы, полиция). Арнайы мақсаттағы машиналар немен жабдықталған? (көрнекі және дыбыстық сирена). Олар қандай бағдарламға бара алады? (кез келген).

Еңбек қызметі

Құлаған жапырақтарды жинау.

Міндеті: қиялды дамыту, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.

Қимылды ойын

"Соққылардан соққыларға"

Міндеті: балаларды екі немесе бір аяғымен соққылардан соққыларға секіру арқылы алаңның бір жағынан екінші жағына өтуге үйрету.

Шарты:

Жерде екі сызық сызылады-екі жағалау, олардың арасында батпақ бар. Ойыншылар бір және екінші жағалауда жұппен бөлінеді. Мұғалім батпаққа тегіс сақиналар салады) бір-бірінен әр түрлі қашықтықта: 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 см. екі бала сигнал бойынша екі аяғымен немесе біреуімен итеріп, соққылардың арасына түспей, соққылардан секіреді. жағаға көшуге тырысыңыз. Кім бас тартса, батпақта қалады. Келесі жұп шығады. Барлығы тапсырманы орындаған кезде мұғалім балаларды батпақтан шығару үшін кімді тағайындайды. Ол батып кеткен балаға қолын беріп, батпақтан шығу жолын секіру арқылы көрсетеді.

Қашықтағы материалмен тәуелсіз ойындар.